

DISSERTATIO MEDICA,
INAUGURALIS,

DE

DYSENTERIA.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JOANNES R. B. RODGERS, M.B.

AMERICANUS,

EX REPUBLICA NOVI-EBORACI,

Societ. Reg. Med.

Nec non

Societ. Chir. Phys. Edin. Soc.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXV.

THE LANCET

GEORGE TOWN

1850

THE LANCET

THE LANCET

THE LANCET

THE LANCET

THE LANCET

THE LANCET

Viro Excellentissimo,

GEORGIO CLINTON,

ARMIGERO,

Qui reipublicae Novi-Eboraci

Complures per annos proxime elapsos praefuit,

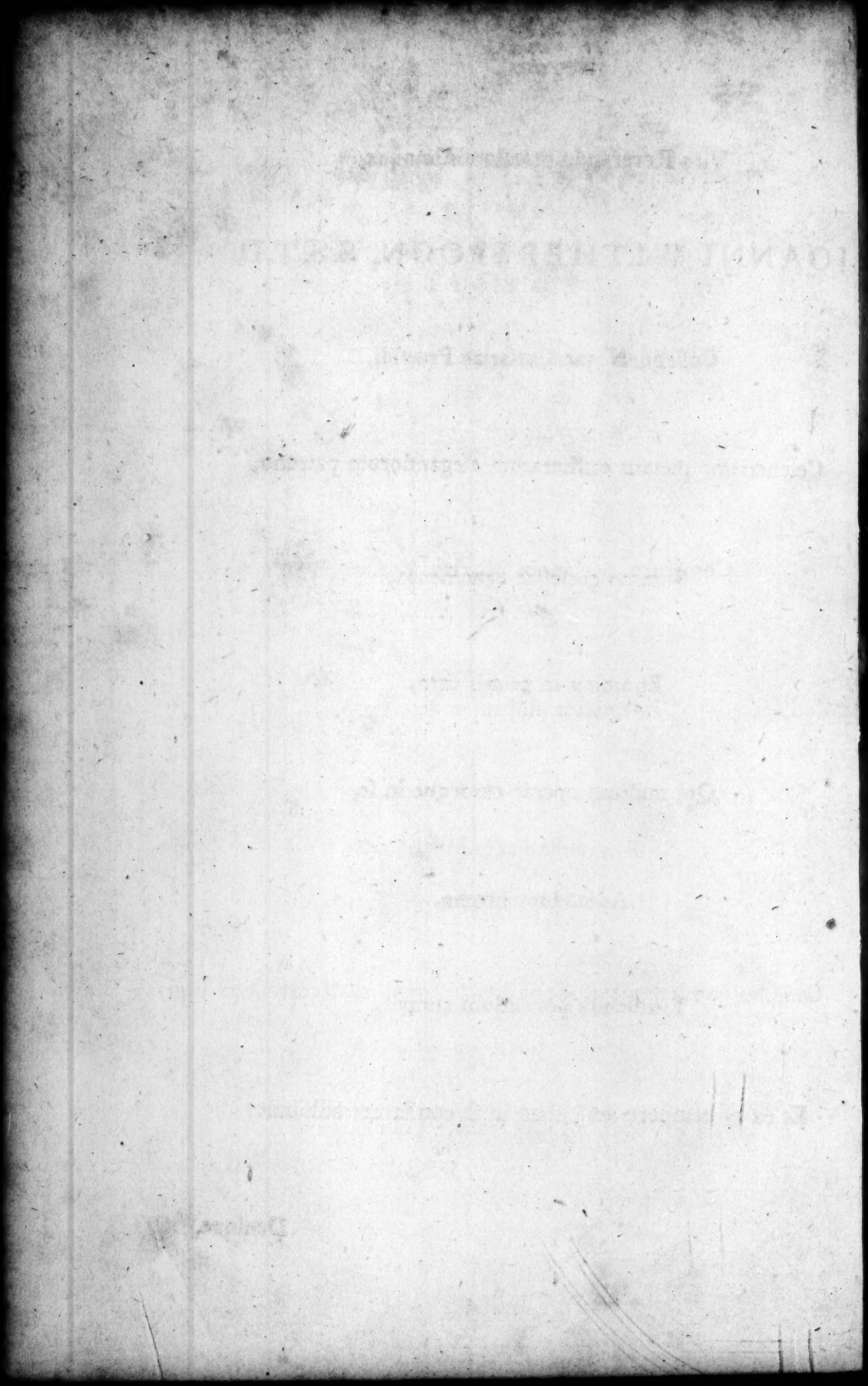
Integritate illibata et incorrupta,

Fortitudine animi inconcussa,

Omnibusque denique quae civi bono sapientique decori esse possunt,

Virtutibus jure summo nobilitato:

Nec

Nec non,

Viro Reverendo praestantissimoque,

JOANNI WITHERSPOON, S.S.T.D.

Collegii Novae-Caesariae Praefidi,

Celeberrimo pietatis et litterarum elegantiorum patrono,

Summo ecclesiae ornameto,

Et amicis in primis caro,

Qui multum operae curaeque in se,

Admodum juvene,

Erudiendo ponendum curavit,

Et ex eo tempore amicitiam in se constanter adhibuit:

Denique,

1877

THE JOURNAL OF THE

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION

Published Weekly

Vol. 10, No. 1

January 1, 1877

Chicago, Ill.

Published by the

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION

535 North Dearborn Street

Chicago, Ill.

Subscription Price, \$5.00 per Annum in Advance

Single Copies, 15 Cents

Entered as Second-Class Matter, May 2, 1879

Postpaid

Denique,

Viro optimo,

B E N J A M I N O R U S H, M. D.

Chemiae in Academia Pensylvaniensi Profefiori,

Suo patrono et praeceptori dignissimo,

Suo patri, si ita loqui liceat, medico,

Qui se domi forisque tot beneficiis,

Quot difficulter enumerari,

Multoque difficilius pensari possunt,

Fuit profecutus ;

Hanc dissertationem medicam inauguralem,

Ut monumentum animi haudquaquam ingrati exiguum,

Sacram esse voluit

A U C T O R.

Dr. Snodder with
best wishes for his Happiness
from his affectionate
Friends
The Author.

E R R A T A.

Pag. 1.	lin. 1.	pro	Academia lege	Academiae
4.	5.		procedunt	proecedunt
12.	2.		debiltat	debilitat
28.	12.		Appolinea	Apollinea

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

DYSENTERIA.

LEGES hujusce Academia celeberrimae unumquemque, qui summos ab ea honores collatos attingere velit, aliquid pro dissertatione inaugurali conscribere jufferunt. Hoc solum in causa est, cur opusculum hujusmodi in vulgus edam. Nonnulli forsitan sperabunt, studium famae et amorem me ad aliquid novum et oblectationem praebere valens exarandum excitatura esse. Si vero secum, in quot et quam variis studiis per multos menses fuerim versatus, et adhuc verfer, reputabunt, et brevitatem et errores, quos cavere nequiverim, excusata candidi et faciles habebunt. Quantum sensa animi

nova spectat, ea sapientioribus magisque expertis, quantum pulchritudinem descriptionis, eam calamis alienis lubens relinquo.

DEFINITIO.

Sauvagesiana autem definitio, viz. "Frequens torminosa, " saepe tenesmodes, faecum cruentarum per inferiora dejectionio," manca esse videtur; quoniam febrem, ut partem morbi non tradit, quoniamque dejectiones sanguineae dysenteriam ab haemorrhoidae fati clare haudquaquam fecernunt.

Definitio Linnaeana nullam febris mentionem facit. Auctor celebris tantum morbis "abdominis evacuatoriis" annumerat, et "diarrhoeam cruentam, cum colica, tenesmo" appellat. Quod dysenteriam a diarrhoea ejus, quae "dejectio faecum liquidarum" finitur, haud fati aperte dignoscit.

Vogelius definitionem modo comprehensam, "pauca" addendo, nonnihil emendat, et Sagari celebris propria non mala fuisset, nisi vocabulum "fere" adjunctum fuisset.

DE DYSENTERIA.

3

Nemo nosologorum dysenteriam tam bene ordinavit, quam Professor noster illustrissimus Cullenus, nec definitionem unquam vidi, quae universa ejus signa praecipua tam accurate comprehendit, et eam ab omnibus aliis morbis tam evidenter distinguit. Verbis, quae subsequuntur, tradendam curavit.

“ Pyrexia contagiosa; dejectiones frequentes, mucosae, vel
“ sanguinolentae, retentis plerumque faecibus alvinis; tormi-
“ na, tenesmus.”

HISTORIA.

Hic morbus plerumque invadit, aestate praecipite, vel autumno incipiente, vel ea anni tempestate, qua calorem diurnum intensum excipit frigus vespertinum, praesertim nebulis vel humiditati adjunctum. Fere semper incipit a nonnullis e signis, quae febrem subesse soleant testari, ut a rigore et horrore, quae rubores leves, vel caloris sensus cito subsequitur, quibus accedunt sensus lassitudinis et debilitatis, aversio motus, fatigatio a corpore etiam levissime dimoto oriens, dorsum lumbique dolentia, nausea et proclivitas ad evomendum.

Morbus

Morbus aliquando tam lente obrepit, ut eum accedere ignoret aegrotus, et primi affectus evidentes sunt canalis alimentarii proprii. Res vero saepe aliter sese habet; namque tormina sub initium et violenter quidem invadunt, et evacuationem procedunt. Nonnunquam excretio alvina et tormina simul infestare incipiunt. Non raro nonnihil doloris colici morbum in aliquot dies antecedit; caeterum hoc non aequae saepe, ac auctores tradiderunt, incidere videtur. Haec alvi durities pro effectu causae, quae morbum excitat, potius habenda, vel morbi ipsius pars est, per actionem forsitan causae remotae, qua intestina debilitantur, sedantem illata. Igitur morbum eo tempore adesse, et hanc alvum adstrictam eam speciem, quae a contagione recta proficiscitur, vel typho adjungitur, comitari solere concludo.

Cum haec alvi durities semet ostendit, tormina citius, uti Zimmermannus testatur, accedunt, quam cum dejectiones alvinae maturius invadunt. Post stadium frigidum proclivitas ad vomendum saepe oritur, et vomitio quidem non levis frequenter movetur.

Crebro subest sensus amaritudinis oris, qua dysenteriae aestivae seriores, et maturae autumnales, stipantur, in quibus bilis tantopere corrumpitur et vitiatur.

Qui

Qui vomitus oritur, is saepe prodest, et igitur potius promovendus, quam cohibendus. Caput dolore gravi tentatur, qui plurimum, cum stadium calidum acmen suam attigit, urget. Pulsus arteriarum variare consueverunt. Qui victu opiparo lautoque usi sunt, qui morbum a frigore collecto potissimum deduxerunt, quique conditionem corporis plenioram habent, iis omnibus ictus arteriarum sunt saepe pleni et validi, et renifus systematis magnus. Febris sub initium plerumque levior est, et per decursum morbi incrementum. Quae dysenteriae autumno et aestate incidunt, plerumque ictus arteriarum exiles et celeres, quae vere, cum diathesis phlogistica modo posita dominatur, plenos et validos habent. Hae duae conditiones corporeae, ut diversa medendi consilia, de quibus postea dicitur, necessaria evadant, faciunt.

Memoriae prodit Zimmermannus, febrem in ea, quae plurimum periculi habet, specie vix posse notari, et pulsus arteriarum admodum debiles evadere; in ea vero, quae minus periculi aegrotantibus intentet, pulsus esse pleniores et febrim concitatiorem. Aliquando morbus non citius invadit, quam delirium accedit, quod periculo minime vacat. Aliis in exemplis proclivitas ad lethargum semet ostendit.

DE DYSENTERIA.

Prout sensus amaritudinis in ore major fit, quod deijcitur colorem mutat, et febris intenditur. Hunc saporem amarum, saepe subsequitur fordium colore viridium aut subrubrarum vomitio, hunc alvus fusa, hunc denique tormina, quae circa umbilicum gravissime urgent, quanquam locum nonnunquam mutant.

Quod per duos tresve dies primos descendit, id non raro copiosum est, et sterqus naturale refert. Deinde quantitate imminuitur, et partes faeculentae alvo detinentur, quod hujus definitionis partis, "faecibus alvinis plerumque retentis," veritatem confirmat. Postremo, mucosum, aliqua ex parte viscidum, et saepe sanguine tinctum evadit. Tenesmus violenter infestat, et aegrotus sensum, quasi omnia intestina descensura essent, habet. Nisus inter alvum evacuare conandum vehementiores prolapsus ani saepe faciunt. Dum affectus canalis alimentarii ingravescit, febris quoque ingravescit et gravius urget, sitis intenditur, cutis magis arida evadit, et lingua materia albida viscidaque obtegatur. Signa quidem saepe levantur vel dejectione faeculenta copiosa, vel stercore indurato, scybalisve. Hoc vero levamen minime diuturnum est; namque signa rursus redeunt, aegrotans vigilia delirioque vexatur; infestare incipiunt stranguria et suppressa urina, ventriculus

magnopere

magnopere oppressus, et morbus typhi formam sibi plane assumit.

Zimmermannus accuratissimus nonnulla exempla profert, ubi dejectiones ab initio usque sanguinolentas fuisse testatur, et se pueros, quibus primis morbi diebus sanguis ad crura defluerit, vidisse refert.

Cum dejectiones numero, non quantitate, augentur, cum dolores et tormina graviter excruciant, sudor frequenter extorquetur, animique deliquium invadit. Si haec signa medicamentis, quae fuerunt adhibita, non parent, sed intenduntur, excretionibus stipantur, in quibus sanguis purus et integer magna quantitate profunditur, vel materiae spumosae purulentaeve admiscetur, et loturae carnis putridae speciem praefert, colore subviridis et odore foetidus et cadaverosus.

Per hoc morbi stadium non raro descendunt portiunculae materiae vel filamenta, tunicae canalisi alimentariae intimae similia, excretionibus sanguinolentis vel purulentis modo positae admixtae. Rectum intestinum ob nifus frequentiores saepe prolabitur, et spasmus eo usque afficitur, ut in locum suum iterum aegerrime reducatur, et nihil fere in alvum immitti patiatur.

Notatum

Notatum fuit subsultum tendinum, vel convulsiones hoc in morbo non frequenter semet ostendere; sed spasmodicum tonum artus inferiores in cholera invadere solere.

Notae periculosaе supra comprehensae hoc tempore graviores evadunt, difficilis vel suppressa urina accedit, vigilia major fit, sensus anxietatis circa praecordia pectusque oppressum intenduntur; lingua et dentes, materia albida viscidaque ante obducta, crusta dura, ficca, nigraque nunc circumdantur; fitis auctus reliquorum signorum pro rata ratione respondet, apthae oriuntur, aegrotus devorandi potestatem amittit.

Eruptiones miliales, morbo jam consistente, subesse notantur, et pueros, exitum morbi funestum versus, contractiones spasmodicae nonnunquam invadunt.

Dysenteria, in morem aliarum febrium, per urinam aut sudorem nunquam judicari videtur, uti Zimmermannus notat. Status urinae quidem et in typho et in dysenteria minus hodie, quam olim, attenditur et respicitur.

Cum ultima prope jam ventum est, singultus cum summa debilitate accedit; facies collabitur, et linamenta oris conge-

nita

nita, tela adiposa olim circumdata spoliata, locum notandi, aegrotum avum referre, suppeditant, quod pro signo pessimo habendum; pinnae alaeve nasi introrsum trahuntur, oculi fulgorem amittunt, et materia viscida, vitro non dissimili, teguntur. Dolor, qui modo tantos cruciatus in aegrum miserandum edidit, nunc subito cessat *, faeces saepe cum foetore intolerando expelluntur, pulsus arteriarum tremuli evadunt et intermittunt, et mors tandem, ultima linea rerum, advenit, et malorum, quae aegrotus fuerit perpeffus, plurimorum finem facit.

D I A G N O S I S.

Dysenteria a diarrhoea facillime fecernitur, quod in hac nulla febris primaria subest, et si accedit postea, quod nonnunquam incidit, vel febris vel diarrhoea mere symptomatica est. Quinetiam in diarrhoea talis canalis alimentarii constriction, qualis in dysenteria semet ostendit, deest, et stercus naturale excernitur. Insuper, diarrhoea contagione nunquam vulgatur, ut in dysenteria usu venire solet. In utroque morbo tormina, sed non ex aequo violenta, infestant.

B

Quod

* Illust. Pringle, *Dis. of the Army*, p. 233.

Quod dysenteriam a cholera distinguit, id est, vomitio et alvi purgatio, hujus propriae, ex toto biliosae. Tormina in utraque graviter urgent. Absentia vero pyrexiae in hac, si symptomaticam, quae a mera irritatione proficiscitur, excipias, notam, qua morbi a se invicem satis clare internoscantur, praebet. Denique, cholera a frigore corpori nimis calefacto admoto plane oritur, et semet contagione nunquam diffundit.

CAUSÆ REMOTÆ.

Cum dysenteria eadem anni tempestate, qua febres intermittentes et remittentes, epidemice grassetur, cumque modo hae, modo illa oriatur, nihil, me judice, obstare videtur, quominus et has et illam ab eadem causa remota proficisci, et ex aequo febribus annumerari debere concludas.

Dysenteriam febresque intermittentes et remittentes semet invicem excipere, satis clare demonstrant viri celebres Pringellius, Monroius, Cleghornius.

Nonnunquam

Nonnunquam tertiana in dysenteriam, vel dysenteria in tertianam mutatur, et, altero ex hisce morbis suppresso, oritur alter. Quinetiam febris dysenterica non raro tertianae formam sibi assumit, et paroxyfmi tertianae torminibus et dejectionibus regulariter stipantur *.

Causae autem remotae dividi possunt in 1. *Praedisponentes* ;
2. *Excitantes*.

Eas praedisponentes voco, quae talem corporis conditionem faciunt, qualis per excitantes eidem admotas facilius afficitur. *Externae* vel *Internae* sunt.

Externae sunt calor et humiditas. *Internae* esse possunt,
1. Debilitas a morbis praecedentibus, venere nimia, evacuationibus praeter consuetudinem magnis, similibusque orta, vel intestinorum propria, acquisita, vel congenita. 2. *Affectus* animi, ut timor, &c. 3. Magna ad putredinem proclivitas, ut in castris et classibus incidit, cum milites nautaeve nimio solis ardori diu fuerunt objecti.

Calor et humiditas potentissime, sub exitum aestatis, agunt, cum dies calidos, noctes frigidae excipiunt. Superficiem cor-

poris

* Vide Cleghorn's Dis. of Minorca, chap. 2. p. 134.

poris externam relaxando, et perspirationem augendo, calor systema universum debilitat, praesertim humiditati adjunctus. Quantum ad humiditatem attinet, solida corporea laxa efficit, ad officia ejus diversa excernenda minus aptum reddit, et secretiones et excretiones, praesertim perspirationem, impedit. Insuper, calor et humiditas summam ad putredinem proclivitatem dant, et igitur jure causis dysenteriae remotis accensentur. Loca fylvis magnis et densis vicina magis dysenteriae, quam alia, patere dicuntur. Magna aquae forsitan quantitas, quae in fylvis hujusmodi, potissimum interioribus, ad quas ventus non facile adspirat, stagnare solet, ad dysenteriam progenerandam plurimum conferre potest. Ex hisce autem aquis stagnantibus vel paludibus, ubi tot animalia et vegetabilia collecta putrescunt, miasmata copiosissime non oriri non possunt, quae dysenteriam movere non immerito putantur.

Excitantes causae sunt ea, quae subsequuntur:

1. *Miasmata.*
2. *Contagium.*
3. *Frigus.*

Febres intermittentes a miasmatis paludum originem deducere, satis superque fuit demonstratum. Ex enim magno mortalium numero, qui exhalationibus paludis spatiosae paucos in

dies

dies fuerant objecti, longe maxima pars aegrotare coeperunt. Plures in intermittentes, non pauci in dysenterias inciderunt. Hi homines autem, cum contagio dysenterico non fuissent expositi, morbum suum non aliunde, quam a palude, deducere potuerunt. Idem hoc quoque plane evidenterque probatur, quod, postquam Nilus Ægyptum inundavit et rursus decrevit, intermittentes et dysenteriae ubique fere apud illam regionem epidemice grassantur. Hoc itidem silentio non praeteriri debet, morbos, quos modo posuerimus, non alibi, quam in locis paludosis, in mortales saevire consuevisse, et in editioribus et montanis, nisi a contagio, nunquam oriri. Quod, nostro iudicio, nullum dubitandi locum relinquit, quin morbi supra comprehensi a miasmatis saepissime proficiscantur.

Quantum contagium spectat, id hunc morbum potentissime movet, et dare potest, ab aliis causis excitantibus sejunctum, nullumque ab ullo feminio auxilium deducens. De natura ejus contagiosa nemo ambigere potest, qui effectus ejus funestos apud milites nautasve vidit. Dysenteria Noviomagi lethalis ab uno homine, qui ad eam urbem eo laborans venerat, profluxit. Vis contagionis in castris graviter quidem sentitur, et rapiditas, qua se undique diffundit, non alii causae, quam continuo necessarioque commercio, quod inter milites intercedit,

intercedit, tribui potest. Regulas, quae ad mortales adversus contagium tutos servandos optime accommodantur, tradendas curavit illustrissimus Pringelius. Contagium sui generis, vel specificum, esse demonstrat idem, nullave ex parte magna saltem mutatus, ab ea morbus semper proficiscens. Qualis natura ejus sit, nondum compertum habetur. In systema nervosum vires sedantes edere videtur.

Quantum ad frigus attinet, cum perspirationem supprimat, causis febris remotis haud dubie annumerandum. Utrum vero hunc morbum necne unquam moveat, contagio modo posito non adjunctum, non parum dubitari potest. De hac ipsa re ambigere videtur Cullenus illustrissimus. Namque, in tertii *Linearum Primarum* voluminis, pag. 109. quod sequitur, in medium profert: "Perhaps it may be doubted if the application of cold does ever produce the disease, unless where the specific contagion has been previously received into the body." Et postea adjicit: "And, upon the whole, it is probable that a specific contagion is to be considered as always the remote cause of this disease."

CAUSA PROXIMA.

Nonnulli opinantur materiam acrem, in canalem alimentarium agentem, talem hujus conditionem facere, qualis omnia signa dysenteriae propria movere valet. Qualis hujusce materiae acris et agentis natura sit, mortales nondum benenorunt. Unum quidem non notare non possumus, morbum ea anni tempestate, quae morbis putridis favet, semet ostendere, et ea, quae putredini inimica est, appetente, decedere. Quinetiam silentio non praetereundum videtur, scorbuto laborantes, qui hunc in morbum incidunt, in majore, quam alios, periculo versari. Quae facere possent, ut animus ad credendum inclinaret, morbum ab humorum ad putredinem proclivitate pendere. Haec materia acris in corpore generata, vel contagium eidem externo applicatum, tantam glandulis intestinorum irritationem inferre valere videtur, quanta ut quantitatem humorum solito majorem excernant facere potest, quae tunicam canalis alimentarii nudam, et forsitan magis, adeo ut per novam materiam applicatam facilius affici possit, irritabilem relinquet; unde non tantum summus molestiae sensus,

fed

sed etiam inflammatio ipsa, oriri periclitantur. Insuper, quodlibet putridum in systema humanum invectum, vel ibi formatum, omnia, quae contingit, non difficulter sibi assimilare solet, et ita vicem fermenti praeostat.

Causa quidem hujus morbi proxima magna obscuritate involuta est, nec mihi, vires ingenii ad lumen huic offundendum minime sufficere, agnoscere pudori esse potest, cum Culenus ipse celeberrimus, omnium theoriam medicinae et praxin spectantium scientissimus, se de hac ipsa re dubitare nondum desiisse plane confiteatur. Verba autem ejus subsequuntur: "Of these symptoms the proximate cause is still obscure *." His postea infra memorata subjicit: "I apprehend, therefore, that the proximate cause of dysentery, or at least a chief part of the proximate cause, consists in a preternatural constriction of the colon, occasioning at the same time these spasmodic efforts which are felt in severe gripings, and which efforts propagated downwards to the rectum, occasion the frequent mucous stools and tenemus †."

Celebris

* First Lines, vol. 3.

† Ibid. p. 112.

Celebris Akenfide, poetices vero suavitatem, quam medicinae scientia, magis nobilitatus, dysenteriam intestinorum rheumatismum appellat, et utrumque morbum eundem esse affirmat.

Sydenhamius, Hippocrates ille Britannicus, cujus laudes meritissimae nunquam morientur, dysenteriae “ febris in-
“ troversa” magis idonee nomen indit. In summa probabile esse videtur, affectum coli spasmodicum esse causam morbi proximam. Hic saltem signa morbi clarius et melius, quam quaelibet alia, exponit.

RATIO SYMPTOMATUM.

1. *Pyrexiae*.—Hanc subesse non est cur miremur, si nobiscum reputaverimus, morbum a contagione, ut supra plene fuit demonstratum, proficisci. Contagiones autem pleraeque, aliquod febris genus, singulae diversum, a reliquis et sibi proprium, excitare consueverunt. Quomodo hoc faciant, explicatu minime facile; namque vix fieri potest, ut naturam contagionum, in quam paucissima experimenta adhuc fuerunt

instituta, et paucissima forsitan institui possunt, potissimum vero miasmatum, quae oculis humanis nunquam plane obiciuntur, quaeque igitur mortales per effectus eorum tantum noverunt, mediocriter etiam intelligere, nedum compertam habere possumus. Caeterum omnes contagiones, quantum notare potuerimus, in systema nervosum agere, et per vires suas sedantes energiam sensorii communis imminuere videntur, ut prima febris signa, sensus lassitudinis, et totius corporis debilitas testantur. Reliquas pyrexiae notas, quae ab eodem fonte recta profluere non posse videntur, a renisu systematis per vires naturae medicatrices, uti appellantur, excitato, deduxerunt multi physiologi medicique summi.

2. *Dejectionum frequentium.*—Cum impetus humorum tantus canalem alimentarium versus per naturam contagionis dysentericae singularem fiat, glandulae ejusdem propriae irritentur, et igitur, uti in exemplis hujusmodi omnibus incidere solet, quantitatem humoris, quae solitam longe excedat, fecernant et excernant, intestina ipsa praeter consuetudinem stimulentur, eamque ob causam motus eorum peristalticus magnopere acceleretur necesse est. Rebus autem ita se habentibus, dejectiones solito frequentiores non esse non possunt. Memoria vero tenendum, motum peristalticum adauc-

tum partibus recti intestini inferioribus magna ex parte esse circumscriptum, et hinc tenesmum, quem aegrotantes tantopere conqueruntur, oriri. Dejectiones vero mucosae sunt, quod, dum mucus non tantum a glandulis recti, ubi motus peristalticus adauctus potissimum dominatur, sed totius canalis alimentarii liberaliter excernitur, et quantitate inusitata descendit, partes stercoris crassiores magisque solidae per constrictionem spasmodicam, quae nihil per se, nisi tenue et liquidum, transire patitur, in parte coli superiore retinentur. Hic admodum durae brevi evadunt, et formam globulorum sibi adipiscuntur, quam a cellulis coli, ubi detinentur, haud dubie deducunt, nomine *scybalorum* insignitae.

3. *Torminum.* Universus canalis alimentarius nervis numerosissimis instructus est; et igitur, etiam sanitate substante, non parum irritabilis est, vel sensum acutissimum habet. Quaelibet stimulantia, vel chemica vel mechanica, ut multa experimenta ostendunt, superficiei ejus interiori applicata, motum ejus peristalticum repente accelerant, vel etiam contractiones ejus subitas violentasque cient. An igitur mirandum est, motus ejus abnormes et immodicos in dysenteria oriri, et tormina etiam gravissima procreare, ubi impetus humorum adauctus, et distensio vasorum morbida ab hoc pendens, mucus partium

tium naturalis consumptus, earundemque igitur siccitas, materia acris perpetuo agens, irritabilitas praeter naturam magna, summa irritatio, et partis denique sensu acutissimo praeditae, inflammatio vera conjunguntur?

4. *Odoris stercoreis gravissimi.*—Odor autem hujus foetidissimus, et aliquando propemodum cadaverosus, a summa et evidentissima omnium, quae canali alimentario comprehenduntur, ad putredinem proclivitate haud dubie proficiscitur. Foetor stercoreis, huic non multum abfimilis, in omnibus morbis, ubi humores ad putredinem multum inclinant, semet ostendit. Hujus exemplum luculentissimum nobis sufficit febris, uti vocatur, putrida, summusve *typhi* gradus.

5. *Sensus amaritudinis in ore.*—In omnibus morbis, in quibus humorum impetus praeter consuetudinem magnus corporis interiora versus fit, secretio bilis augetur. Quod idem in dysenteria accidit, et bilis igitur in ventriculum facile regurgitat, unde ad os vel vomitione vera ructuve sensus amaritudinis ejus diffunditur.

6. *Aphtharum.*—Hae multis in morbis putridis semet ostendere consueverunt. Igitur minime mirabile est, eas in

dysenteria

dysenteria laborantibus nonnunquam oriri, ubi proclivitas ad putredinem, fons earum communis, tanta tamque manifesta est.

8. *Prolapsus Ani.*—Hic a visibus nimis inter desidendum adhibitis pro certo manat. Si stranguria oritur, ea inflammationis a recto intestino ad vesicam uriniferam semet diffundentis effectus est.

P R O G N O S I S.

Ætas habitusque aegrotantis corporeus in eventu morbi praefagiendo semper respicienda. In iis, qui ad scorbutum proclives sunt, pueris, senibus, et gravidis, finis felix neutiquam expectandus, vel saltem pro certo promittendus.

Si dejectiones sub initium copiosae plenaeque sint, si vires aegroto non multum imminuantur, si nausea et vomitio modicae sint, si excretiones alvinae gradatim minus copiosae evadant, si appetentia cibi revertatur, non multum causae est, cur exitus morbi reformidetur.

Morbum

Morbum vero infauste finire periclitari testantur, dejectiones magis magisque frequentes evadentes, tormina et tenesmus incrementa, febris formam typhi sibi assumens, magna debilitatis signa eidem adjuncta, et inquietudine delirioque stipata.

Signa sequentia, Pringelio teste, non parum periculi habent.
 “ When the flux continues till the strength is much im-
 “ paired, and the pulse sinks, while the hectic heat remains,
 “ the danger is great, though there are still hopes, as long
 “ as there are neither involuntary stools nor aphthae.”

Mala sunt, odor stercoreis praeter solitum foetidus, ardor urinae, ventris durities, eruptiones miliares, frigus extremorum, petechiae, vibices, animi deliquia, et singultus. Si vero singultus, morbo recente, accedit, non pro signo malo habendus. Cum diathesis phlogistica sub initium magna est, gangraena metuenda, ad quam intestina inflammatione laborantia non parum semper propendent.

Quibus vires morbis antecedentibus, ut lue venerea, convulsae sunt, ii majori periculo obijciuntur *.

Dysenteriam

* Vide Degnor. Hist. Dysent. Bil. p. 29.

Dysenteriam aestivam, quam aliis anni tempestatibus invadentem, minus periculi habere perhibet Pringelius, decursus morborum observantissimus.

RATIO MEDENDI.

In paucis morbis minus, quam in hoc, juvat natura; spes igitur aegrotantis omnis fere ab auxilio medici pendet. Diverse corporis conditiones diversa medendi consilia medico perito monstrabunt, et aliae anni tempestates alias conditiones dabunt.

Consilia medendi igitur esse videntur,

I. Actionem systematis nimiam compescere, et febrem depellere.

II. Quae ventriculo et intestinis continentur evacuare.

III. Signis gravissimis occurrere, fluxumque cohibere.

IV. Vires sustentare, et proclivitati ad putredinem obistere.

Quantum

Quantum ad primum consilium attinet, ei accommodantur sanguinis detractio et regimen antiphlogisticum. Missionem sanguinis indicare possunt pulsus arteriarum validi et febris concitator, quae medico terrorem, ne gangraena finiatur, non modicum incutit. Cum vero, in omnibus dysenteriae exemplis, humores ad putredinem magis minusve vergant, scalpello parcius uti conveniet. In vernis, ubi nonnihil diatheseos phlogisticae plerumque subest, quam in autumnalibus dysenteriiis, evacuationes hujuscemodi facilius tutiusque tolerabuntur. Omnia irritamenta, quotquot sunt, fugienda. Quae vero corpori non admoeri non possunt, effectibus eorum, quantum fieri potest, per frigus externum, calorem vitatum, usum sedantium, ut acidorum, salium mediorum, et similium, emeticorum ita, ut nauseam tantum moveant, datorum, occurrendum est.

Quod alterum consilium attinet, ei conveniunt sequentia :

1. *Emetica*.—Multi medicamentum, quod sibi maxime ar-
riferit, omnibus aliis longe praestare contenderunt. Hinc
factum est, ut emetica et vegetabilia et chemica patronos sibi
proprios habuerint, qui, omnibus aliis summa contemp-
tione repudiatis, ea, ut sola efficacia, venditaverint.

Nausea

Nausea vomitioque ventriculum magnopere affici demonstrant, et, rebus ita se habentibus, consilium naturale medendi satis manifestum.

Ex omnibus autem, quae a regno vegetabili petuntur, emeticis, nullum consilio huic melius, quam ipecacuanha, accommodari videtur. Quae ventriculo comprehenduntur, ea non tantum facile et prompte evacuat, sed a duobus ad tria grana data, per pylorum transit, et canalem alimentarium deplet. Cursum humorum ad superficiem quoque facit, et ita alteri emeticorum, consilio generali respondet. Potestas humores ad exteriora corporis evocandi summi momenti est, utpote quae ad spasmus vasorum extremorum tollendum, febrimque igitur depellendam, magnopere conferat. Et nausea etiam hoc in exemplo usque eo, ut vomitionem plenam excitet, provehi potest.

Ipecacuanha per longum annorum decursum pro medicamento specifico, uti appellatur, in dysenteria fuit habita. Plurimi quidem merito aestimatur, et forsitan, cum intestina irritare nolumus, tartaro emetico anteponenda. Cursum vero humorum superficiem versus efficacius facit tartarum emeticum. Helvetius, qui ipecacuanham in materiam medicam

primus invexit, famam medicamenti specifici, nomenque anti-dysenterici, ei comparavit. Caeterum, specificum rite intellectum revera nihil aliud significat, quam modum, quo aliquod medicamentum in corpus agat, nos ex toto magnave ex parte latere.

Viri celebres Pringelius et Zimmermannus ut ipecacuanha tartarumque emeticum commisceantur suadent. Cum vero haec medicamenta easdem dotes habeant, conjunctionem hujusmodi parum esse necessariam, dosinque adauctam eidem consilio responsuram, forsitan affirmabitur. Huic autem opinioni, contra, objici potest, nos omnino nescire, quales effectus a medicamentis ejusdem classis generisque, quae separata idem omnino praestiterunt, sibi invicem adjunctis possint oriri; et igitur, cum novam diversamque sibi actionem queant comparare hoc modo consociata, non conjunctione eorum abstinere debere. Hic medicamenta ejusdem classis conjungendi effectus a Gregorio illustrissimo, in praelectionibus ejus clinicis, lucide exponitur. Exemplum ejus admixtionem opii et affae foetidae proponit. Non vero hinc intelligatur, nos conjunctionem remediorum laudibus tollere, et ut saepe adhibeatur suadere; ars enim pharmaceutica hodierna nulla re magis, quam farraginem misturarum supervacaneam, quae turpiter
pharma-

pharmacopeias deformavit, et, quam limitibus angustis scientia medicorum antiquiorum fuerit circumscripta, plane ostendit, repudiando fuit exculta.

Cullenus celeberrimus, ut tartarum emeticum dosibus exiguis, et ex intervallis talibus, ut actio ejus intestina versus potissimum dirigatur, adhibeatur suadet.

Si vomitionem plenam movere velis, tempore vespertino, circa horam quintam, cum nonnihil apyrexiae minimumve febris subest, fiat. Emeticum haustus anodynus excipiat.

Emetica et purgantia, sibi invicem adjuncta, ut e praxi Pringeliana constat, prodesse videntur.

Infusum quoque forte florum chamomaeli est emeticum utile. Amaritudo ejus ventriculo tonum in spatium temporis breve comparare videtur; saltem potio optima est, quae actionem emetici promovendi causa potest adhiberi.

2. *Purgantia*.—Ufus horum prudens partem curationis hujusce morbi praecipuam constituit. Summa in iis fiducia collocanda. Curiose diligenterque adhibenda sunt.

Canalis alimentarius est sedes morbi praecipua. Ex eo igitur materia acris et constanter irritans expellenda, vel tonus eidem restituendus. Quae medicamenta priori consilii parti respondendi causa fuerunt adhibita, ea, quantum et ad numerum et ad potestatem agendi spectat, varia et multiplicia sunt. Purgantia acerrima olim in usu fuerunt, et irritatione augenda morbum graviores reddiderunt. Zacutus Lusitanus usum arsenici hoc in morbo non reformidavit; Anatus vero popularis ejus tamarindos, ut nimis stimulant, prohibuit. Utrique a vero longe deflexisse videntur. Medicamenta acriora repudianda primus curavit Sydenhamius, ille sensus communis in arte Appolinea restitutor sagacissimus, et ex ejus tempore, ut e Zimmermanno discere licet, leniora fuerunt constanter fere adhibita.

Quae purgantia hodie in usu communi sunt, ea non tantum quae intestinis comprehenduntur evacuant, sed vicem sedantium reddunt, quod maxima pars salium mediorum, ut salis cathartici amari, salis Glauberiani, &c. praestat. Salia hujuscemodi primo consilio quoque accommodantur, et in actionem vasorum nimiam febremque non parum possunt *. Ad unciam unam dari possunt; sed quantitas minor debili conveniet.

* Vide opera Monroii et Pringelii.

conveniet. Mane, quod vespere, quo emeticum fuerat datum, excipit, fumantur. Quinetiam doses e semidrachma, cui duo pulveris ipecacuanhae grana fuerunt adjecta, constantes, sumi possunt, quae singulis horis dandae. In usu hujusce medicamenti, portiunculis potius quam dosibus majoribus fumendi, in aliquantum temporis, ut spasmus coli efficacius tollatur, perstandum.

Rhabarbarum olim frequentius, quam hodie, fuit datum. Paucis calomelanos granis adjunctum dedit Pringelius, et hanc misturam non aequae, ac per se praescriptum, tormina progignere comperit *.

Multi rhabarbarum laudibus ornaverunt, quod alvum, dejectionibus finitis, adstrictam relinquit. Quae vero medicamenta vires adstringentes habent, ea sub initium morbi cavenda. Haud dubie in diarrhoea prodest; sed ibi etiam sapor ejus nauseosus, aegrotantibus, praesertim pueris, ingratum reddit.

Chrysallos tartari successu cum prospero adhiberi, et merito ad eos decurri probat magna Zimmermanni experientia.

Rhabar-

* Vide Pringle's Diseases of the Army, p. 262.

DE DYSENTERIA.

Rhabarbarum et fenam adhibuit Sydenhamius, quae utraque ad tormina augenda conferunt.

Reliquis purgantibus cremorem tartari, tamarindos, sal catharticum amarum, mannam, antefert Zimmermannus celebris; exempla tamen semet ostenderunt, ubi ventriculo pessime federunt, et ubi tinctura rhabarbari aquea hanc ad nauseam proclivitatem sustulit, et evacuationem copiosam movit.

Oleum ricini palmaeve Christi remediis annumeratur, quae intestina leniter deplent, et materiam oleosam, qua eadem lubricentur, praebent. Vir celebris Dr Akenfide universam ipecacuanhae virtutem huic soli tribuit, quod tunicas canalis alimentarii relaxat. Hoc forsitan melius praestaret oleum ricini. Utrum vero hanc potentiam necne habeat, morbo recente vel nondum longe provento, omnibus aliis purgantibus palmam praeripere reperietur. Spiritui lavendulae admisceatur. Hoc facto, sapor minus ingratus evadet.

Fructus tamarindorum, ut purgantes, acidi, et antiseptici, laudibus meritissimis a Sydenhamio et Zimmermanno effertur.

Ægrotautes

Aegrotantes purgationem alvi melius, quam a priori opinatur, ferre solent. Vir celebris Donaldus Monro memoriae prodit, se non sine summa admiratione notasse, vires aegrotantibus, suae curae demandatis, per purgantia iterum iterumque repetita, vix ulla ex parte esse convulsas. Purgantia hoc genus in tres quatuorve dies continuos valentioribus praecepit, et nihilominus cum voluptate animadvertit, tantum abfuisse, ut exinaniti aut debilitati evaserint, ut, contra, validiores, viviores, hilariores revera facti fuerint, tantum levaminis illis adtulerat singulorum purgantium actio.

Enemata plurimum proficiunt, quoniam colon, quod sedes morbi praecipua esse videtur, contingunt, et in morem fomenti in id agunt, affectum spasmodicum tollunt, et excretionem stercoreis promovent. Iis quoque admisceri possunt anodyna, quae dolorem et tormina leniant, et adstringentia, quae fluxum immodicum compescant.

Enemata medicinam facientibus sunt in primis utilia, et majorem fructum nullibi inde, quam in Nosocomio Regio Edinensi, percipi vidi.

Proximum

Proximum autem est, ut quatenam consilio tertio accommodentur consideremus.

Quantum autem ad tormina attinet, ad ea levanda, et etiam tollenda, potissimum conferunt enemata, de quibus modo dictum, opium et epispastica. Hoc in morbo potestates fere divinas edit opium, quod, quanquam in primis stadiis a Sydenhamio nimis liberaliter adhibitum fuerit, omnes tamen laudes, quibus id ornandum curaverit, in provectioribus bene mereatur.

“ Et profecto,” inquit Sydenhamius *, “ non hic mihi
 “ tempero, quin gratulabundus animadvertam, *Deum omnipo-*
 “ *tentem παντων δυνστηρα εαν*, non aliud remedium, quod vel
 “ pluribus malis debellandis par sit, vel eadem efficacius ex-
 “ stirpet, humano generi, in miseriarum solamen, concessisse,
 “ quam sunt opiata medicamenta, scilicet, ab aliqua papave-
 “ rum specie desumpta. Et quamlibet sint nonnulli, qui
 “ credulis persuadere velint, omnem fere narcoticorum, *opii*
 “ praesertim ipsius, virtutem ab artificiosa ac debita, quam
 “ soli adhibent, praeparatione pendere; qui tamen, experien-
 “ tia iudice, certaverit, et tam simplicem succum a natura
 “ oblatum,

* Vide opera, p. 186.

“ oblatum, quam ejus praeparata cum diligenti observatione
“ in usum frequenter revocaverit, nullum fere discrimen
“ intercedere comperiet, et mirandos illos effectus, quos edit,
“ nativae ipsius plantae bonitati atque excellentiae, non vero
“ artificis polydaedali solertiae, deberi certo sciet. Quin
“ immo ita necessarium est in hominis periti manu organum,
“ jam laudatum medicamentum, ut sine illo manca sit ac
“ claudicet medicina; qui vero eodem instructus fuerit, ma-
“ jora praestabit, quam quis ab uno remedio facile spera-
“ verit: Rudis enim sit oportet, et parum compertam ha-
“ beat hujus medicamenti vim, qui idem sopori conciliando,
“ demulcendis doloribus, et diarrhoeae sistendae adplicare
“ tantum novit, cum ad alia purima, gladii instar Delphici,
“ accommodari possit, et praestantissimum sit remedium
“ cardiacum, unicum pene dixerim, quod in rerum natura
“ haftenus est repertum.”

Mistura ex oleo ricini, laudano liquido, et aqua cinnamomi
confecta, ad tormina levanda plurimum confert *.

Opium enematis ex amylo, vel mucilagine gummi Arabici
compositis, adjungere non alienum est. Tantum enematis

E

hujusmodi

* Vide Praelect. Kuhn.

hujusmodi in alvum, non reiteratis vicibus, sed simul, immittendum est, quantum effectus exoptatos edere potest.

Tenesmo occurrunt, et efficaciter saepe, olea materiaeve mucilaginosae ei recti parti, quae abrasa vel inflammata hujus affectus fedes est, applicatae. Hujusmodi sunt enemata ex amylo, mucilago gummi Arabici, unguentum althaeae, fomenta. Ad sensibilitatem et irritabilitatem imminuendam, confugiatur ad opium. Hoc forsitan solida forma optime datur, quo non prius solvatur, quam intestina attingit, et ita effectus suos in partem ipsam laborantem edat.

Quae medicamenta potestate sua adstringente et tonica excretionem alvinam imminuunt, ea parti consilii tertii medendi generalis posteriori accommodantur. Quaedam vi adstringente potissimum agunt, qualia sunt, radix tormentillae, cortex quercinus, fimarouba, alumen, gummi kino, quaedam virtute, quam habent, absorbente, ut terra Japonica. Alia denique viribus tonicis et stimulantibus agunt. Parti consilii medendi tertii modo positae, ob vim adstringentem, optime accommodatur cortex Peruvianus.

Ad

Ad confilium medendi ultimum tandem ventum est. Huic autem ante omnia alia convenit cortex Peruvianus modo comprehensus, qui vires, adstringentem et vere tonicam, quibus amaritudo, hoc in morbo utilissima, accessit, conjunctas habet. Potestatem tonicam ei inesse demonstrant sequentia, quod pulsus arteriarum, nisi secretiones diversae supprimantur, non augeat, quod ventriculum et intestina corroborat, quod fluxum alvinum imminuit et compescit. Per stadia morbi proVectiora, nulla febris ratione habita, sumatur, quoniam proclivitas ad putredinem rapidissima, ut ad usum omnium antisepticorum liberalem confugiatur, postulat.

Quantum ad vinum attinet, systema stimulat et corroborat, mobilitatem sedat, et, si ullum medicamentum ita appellari mereatur, divinum est. Lusitanum reliquis ejus generibus vulgo est antepositum.

Praecipuis morbi signis sublati, et nulla re fere, praeter flacciditatem canalis alimentarii et atoniam, aegrotum exercente, ad lavationem frigidam tuto potest decurri, quae, sub morbum extremum, multum proderit.

Diaeta laevis concoctuque facilis, totum per morbi decursum, adhibeatur, et potiones demulcentes aegrotō nunquam negentur, sed omni tempore liberaliter suppeditentur.

Per totum, quod morbus habet, spatium subito curiosaeque tollatur aegrotantis stercus, et, ne contagionem diffundat, infodiatur. Aër purus et recens ad aegrum liberaliter et constanter adspiret. Ratio idonea hujus ubique hodie habita medicinam magis quam quaelibet res alia, iudicio nostro, excoluit. Quod potui datur, id frigidum sit, et succo vegetabilium, quae idem annus ediderit, acidum reddatur. Idem praestabunt acida fossilia. Fructibus horaeis ad libitum usque utatur aegrotus. Multa, ubi magnopere profuerint, exempla refert Zimmermannus. Et celeberrimum, ubi tota militum legio, dysenteria graviter conflictans, uvis liberaliter adhibitis, praeter spem convaluerit, hominem latere potest.

Haec ratio medendi plerumque idonea esse reperietur; quamvis fortuita, ut aliqua ex parte varietur, necessarium aliquando reddere possunt. Cum acres graviter infestant, ad absorbentia confugi potest. Usus acidorum liberalem semper indicant ructus nidorosi. Violentiora tormina levant

boli e theriaca et camphora compositi; spasmos graviores epispastica abdomini admota. Elixir vitriolicum cortici Peruviano semper adjungatur.

Finem hujusce opusculi ante facere nequeo, quam grates Professoribus Academiae Pensylvaniensis illustribus meritissimas persolvi. Quod curae operaeque in me erudiendo posuerunt, id mihi e memoria nunquam excidet. Humanitatis, benevolentiae, et urbanitatis, quibus me semper sunt prosecuti, constanter reminiscar. Diu vivant et floreat, scientiae patroni, artis Apollineae decora, patriae rebus in adversis praefidia. Absit, ut Professores hujusce Academiae illustrissimos, Cullenum venerandum potissimum, unde tot et tanta beneficia accepi, silentio praeteream. Scientiam propriam excollere diu pergant ab omni parte beati famaue immortalis fruantes,

T A N T U M.

